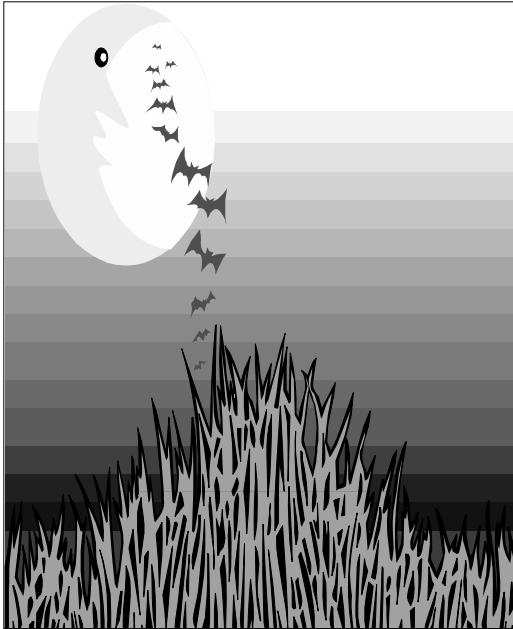

מי מפחד מעטלפים?

מידע כללי

עטלפי הפירות נפוצים בעיקר בצפון הארץ ובמרכזה. פניהם מזכירים כלב, בשל החרטום המוארך שמעיד על חוש ריח מעולה. מסיבה זו הם נקראים בשפות רבות שועלים מעופפים – “Flying foxes”. עיניהם גדולות וראיית הלילה שלהם טובה משל אדם, ומאפשרת להם ניווט בעזרת אור ירח וכוכבים. עטלפי הפירות מזהים את ריחם המתוק של פירות בשלים מאוד או רקובים ובאים לאכול אותם.

בעבר לא היו עטלפי הפירות נפוצים כל-כך בארץ. ההתיישבות היהודית בישראל הביאה מינים רבים של עצי פרי ונוי: פיקוס, תות, שקמה, אזדרכת, דקלים ממינים שונים, שסק, מנגו ועוד. הגדלת מצאי המזון לעטלפי הפירות הביאה לגידול מהיר מאוד של

אוכלוסיות עטלפי הפירות במיוחד בקרבת ובתוך מקומות ישוב.

בעבר, כאשר נהוג היה לקטוף את מרבית הפירות במטעים כשהם בשלים, גרמו עטלפי הפירות נזקים כבדים. כפועל יוצא מכך, בוצעו בשנות השבעים והשמונים פעולות הדברה מסיביות שגרמו לפגיעה קשה בעטלפי פירות ועטלפי חרקים. אולם, מחקרים הראו שעטלפי פירות אינם מתעניינים בפרי לא בשל, ולכן, כיום, כאשר מרבית הפירות במטעים נקטפים כשהם עדיין לא בשלים, נמנעים רוב הנזקים לחקלאים. על גידולי פירות הנקטפים בבשלותם כמו ליצי, שסק, ודובדבנים צריך להגן באמצעות רשתות.

החיפוש אחר מזון מוביל את עטלפי הפירות אל תוך מקומות מיושבים. במחקר שנערך בהר הכרמל ובחיפה ע"י ד"ר כרמי קורין נמצא כי בחורף, כאשר הפירות הבשלים מועטים, ניזונים העטלפים בעיקר מפירות החרוב, האזדרכת ומאכילת עלים של פיקוס דתי. עם בוא האביב ובמהלך הקיץ הם ניזונים מפירות מיני הפיקוס (תאנה, שקמה) ומפירות שונים כגון עץ התות, תמרים ועוד. בנוסף, נמצא כי עטלפי פירות ניזונים מפרי הקטלב ועשויים לשמש כמפיצי זרעים חשובים.

החיפוש אחר מזון במקומות מיושבים גורם למטרדי לכלוך על קירות בתים, גינות ומכוניות כתוצאה מהפרשות ויריקות של סיבי פרי.

מי מפחד מעטלפים?

עטלפים - השפעתם על אורח חינו

עטלפים מסוכנים? - רק בסרטים. בדיוק כמו הציפורים המעופפות מעל ראשינו ומחפשות מזון בשעות היום, העטלפים עושים זאת בשעות הלילה. בהימצאותם ובמעופם של העטלפים במקומות יישוב - אין כל סכנה.

בעיית יתושים? - בשביל זה יש עטלפי חרקים. עטלפי חרקים הנמצאים במקומות מיושבים מבצעים הדברה ביולוגית ליתושים. בשבילנו זה פתרון מצויין, בשבילם זו ארוחה נהדרת.

עטלפי פירות - אוהבים אותם בשלים מאד. עטלפי פירות, נמשכים אל פירות בשלים, עסיסיים ומתוקים המפיצים ריח חזק.

אז מה בכל זאת מפריע? הנזק העיקרי מפעילות העטלפים הוא הפרשותיהם המהוות מטרד אסתטי ומטרד ריח.

איך ניתן לצמצם את פעילות העטלפים בלי לפגוע בהם? אור ותנועה מונעים התקרבות עטלפים לאזור בו אינם רצויים. אולם, כאשר מקור האור קבוע העטלפים מתרגלים ושבים לפעילות. מכשירי הרתעה אולטרה סוניים, המשמיעים קולות גבוהים משפיעים לטווח קצר (בדומה לאור).

הדרך הטובה ביותר למניעת מטרדי לכלוך באופן מלא היא מניעת מקורות מזון – כלומר מניעת הגעה לעצי פרי עסיסי באחת השיטות הבאות:

לטווח הקצר:

1. שימוש ברשת המכסה את הפרי הבשל (בתמרים) או את כל העץ (שסק).
2. גיזום חזק להקטנת כמות הפרי הזמין (איזדרכת).

לטווח הארוך, ולמתכננים של גינות ציבורי באזורים עירוניים:

1. תכנון גינות מתאים - של עצים ושיחים שלא יהוו גורם משיכה לעטלפי פירות. מומלץ לבחור בעצי נוי שאינם בעלי פירות עסיסיים ומתוקים המושכים את העטלפים.

חשוב לזכור שהעטלפים נמשכים לפירות בשלים ביותר.

גינות חכם יקטין את הימשכותם של עטלפי הפירות ליישובים!

למידע נוסף ולסיוע ניתן לפנות למוקד העטלפים של מרכז היונקים בחברה להגנת הטבע: 03-6388728